

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO18/5367 din 24.08.2018

la proiectul de lege privind scutirea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră din subordinea Ministerului Afacerilor Interne de compensarea pierderilor cauzate de excluderea din circuitul agricol a unui teren (comuna Cosăuți, raionul Soroca)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al de act normativ este Guvernul, iar autor nemijlocit este Ministerul Afacerilor Interne, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului normativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional „*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;

- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate".*

Anunțul cu privire la inițierea elaborării proiectului de decizie nu se regăsește pe pagina web a autorului, ceea ce constituie o abatere de la prevederile legale cu privire la transparența procesului de elaborare a deciziilor, statuate la art.8 lit.a) din Legea nr.239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.

Proiectul și nota informativă au fost plasate pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne: www.mai.gov.md și pe pagina web www.particip.gov.md, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat.

Având în vedere că proiectul a fost plasat pe pagina web a autorului și părțile interesate au acces la proiect, se constată că, în procesul de promovare a proiectului, asigurarea transparenței decizionale, stabilită de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, a fost, în mare parte, asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

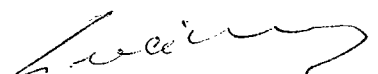
Potrivit notei informative, „*Proiectul legii în sine urmărește scutirea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră de compensarea pierderilor cauzate de excluderea terenului cu nr. cadastral 7817112458 și cu suprafața de 0,0156 ha din circuitul agricol. În rezultatul investigațiilor pedologice de câmp conform încheierii pedologice, pierderile cauzate de excluderea terenurilor au fost estimate la 21082 lei.*

Excluderea terenului din circuitul agricol este urmare a transmiterii terenului vizat din proprietatea publică a unității administrativ-teritoriale Cosăuți în proprietatea publică a statului, gestiunea IGPF, în scopul construcției unui turn pentru instalarea utilajului de supraveghere fixă a frontierei de stat". Analizând normele elaborate s-a constatat că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prin proiect se promovează interesele Inspectoratului General al Poliției de Frontieră de a fi scutit de compensarea pierderilor cauzate de excluderea din circuitul agricol a unui teren cu suprafața de 0,0156 ha. Scopul utilizării terenului este construcția unui turn pentru instalarea echipamentului de supraveghere fixă a frontierei de stat, ceea ce corespunde interesului public.

Din alt punct de vedere, menționăm că o astfel de practică, a scutirilor de plata pentru acoperirea pierderilor cauzate de excluderea din circuitul agricol a unui teren, poate genera o discriminare a altor subiecți aflați într-o situație juridică similară, dar care se conformează legislației

naționale.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.

Nota informativă descrie condițiile care au impus elaborarea proiectului, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări, redând în acest sens principalele prevederi ale proiectului și evidențind elementele noi pe care le introduce proiectul în raport cu normele în vigoare.

Totuși, considerăm că autorul proiectului în nota informativă nu distinge prin evidențierea caracterului de excepție al normelor din proiect, nu redă indispensabilitatea derogării de la normele generale, precum și eventualele efecte negative ulterior aprobării proiectului.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Implementarea proiectului prenotat nu presupune alocarea de mijloace financiare din bugetul de stat.

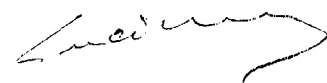
Proiectul, însă, are un impact bugetar, în sensul micșorării veniturilor la bugetul de stat. Potrivit notei informative, „Scutirea reprezintă suma de 21082 lei”.

Destinația sumei respective este reglementată de art.99 alin.(1) din Codul Funciar, potrivit căruia „Mijloacele încasate pentru repararea pierderilor din producția agricolă și silvică sînt folosite numai la executarea lucrărilor de construcții-montaj, de proiectări și prospecțiuni și de reglementare a regimului proprietății funciare, a lucrărilor legate de exploatarea terenurilor noi, de combaterea eroziunii și alunecărilor de teren, de sporirea fertilității solurilor și productivității terenurilor agricole și silvice, în modul stabilit de legislație”.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]*
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]*
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]*
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;*
- g) se evită tautologiile juridice;*
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]"*.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea 100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

Proiectul de lege examinat prevede excepții de la prevederile Codului Funciar și ale Legii nr.1308/1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului referitor la excluderea din circuitul agricol al unui teren prin scutirea de compensarea pierderilor cauzate în acest sens.

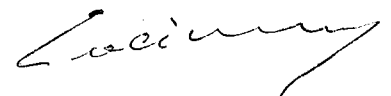
Pe această cale atragem atenția legiuitorului asupra faptului că la moment cadrul legal național nu conține norme exprese care să prevadă reguli clare și transparente privind modalitatea de solicitare a unor astfel de scutiri.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul legii reglementează activitatea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, care nu va fi obligat să compenseze pierderile cauzate de excluderea din circuitul agricol a terenului specificat în proiect.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Prin proiectul de lege, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră se scutește de compensarea pierderilor, în sumă de 21082 lei, cauzate de excluderea din circuitul agricol a terenului cu nr. cadastral 7817112458 situat în comuna Cosăuți, raionul Soroca, cu o suprafață totală de 0,0156 hectare, atribuit în scopul construcției unui turn pentru instalarea utilajului de supraveghere fixă a frontierei de stat.

Nota informativă nu distinge prin evidențierea caracterului de excepție al normelor din proiect, nu redă indispensabilitatea derogării de la normele generale, precum și eventualele efecte negative ulterior aprobării proiectului, aspecte cu care urmează a fi completată.

Proiectul în redacția parvenită la efectuarea expertizei anticorupție nu conține factori de risc care să genereze riscuri de corupție.

Cu toate acestea, menționăm că la moment cadrul legal național nu conține norme exprese cu reguli clare, transparente care să reglementeze modalitatea de solicitare a unor astfel de scutiri, fiind posibilă discriminarea altor subiecți aflați într-o situație juridică similară, dar care se conformează legislației naționale.

24.08.2018

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Ilie Creciun , Inspector principal